

Lodovico Guicciardini, *Beschrijving van de hele Nederlanden, ook genoemd Nederduitsland*, Nederlandstalige uitgave uit 1612

P 125

De beschrijving van het hertogdom Limburg

Het hertogdom Limburg ontleent zijn naam aan de belangrijkste stad van het land: Limburg. De stad is gelegen aan de rivier de Wezer. Aken ligt ongeveer drie mijl¹ van Limburg verwijderd en Luik ongeveer vier mijl². Hier werd Jan Vleminck geboren. Hij was een vooraanstaand en intelligent Antwerps burger en bovendien een zeer groot dichter. Ook de geleerde Remacle Fusch, schrijver van verschillende boeken en naslagwerken, werd in Limburg geboren.

Bijvoegsel

[Limburg is een kleine, mooie stad met een haast oninneembaar versterkt kasteel. Het werd gebouwd op een uitstekende steenrots en is omgeven door een slotgracht, zodat men het zeer moeilijk kan aanvallen of veroveren. Ook het kasteel van Hende, waar verschillende ambachten werden uitgeoefend en de wetenschap eveneens hoogtij vierde, is op een rots gebouwd met diepe grachten errond. Ook deze burcht is moeilijk in te nemen en er zijn maar enkele soldaten nodig om hem te beschermen. Maar het kasteel werd door een corrupte korporaal aan de prins van Parma overgeleverd. Zo kreeg hij vrije toegang tot de stad, viel ze aan en veroverde ze. Slechts negen kanonnen en enkele graafwerktuigen werden opgesteld om de hele stad in te palmen, wat hem natuurlijk zeer goed uit kwam. Bovendien weigerden de soldaten en enkele weerspannige burgers nog verder te vechten omdat hun beloofde soldij niet uitbetaald werd. Ze lieten de stad aan de prins over. Ook Valkenburg en Dalhem vielen in handen van de prins van Parma.

Ongeveer een halve mijl³ van de stad verwijderd ligt een ontginningsgebied waar men een grijze steen delft, die eigenlijk meer op metaal lijkt dan eender welk ander materiaal. Plinius noemt deze steen *lapis aerosus* of *cadmia*. Van dit

¹ 24 kilometer.

² 33 kilometer.

³ Drie kilometer.

kalamijn of zinkerts wordt een legering gemaakt met koper en het lijkt erg op een nieuw metaal. Als deze beide worden gesmolten dan vermengt het zich en neemt het zelfs met een derde in volume toe. Plinius en Galenus voegen er nog aan toe dat hieruit verschillende medicijnen worden gemaakt die vooral voor de ogen zeer nuttig zijn. Italië voert deze steen uit Cyprus in, want aan de andere kant van het gebergte vindt men weinig van zulke gesteenten terug. Men kan ze alleen in Limburg aantreffen. Deze ontginning is, met goedkeuring van de landheren, meer dan zestig jaar in handen geweest van de maatschappij Schets uit Antwerpen. Zij stond in voor de opgraving van het gesteente, de volledige bewerking, de zuivering en de eindafwerking. Men had hiervoor een zeer uitgebreid team van arbeiders nodig. Toch heerste er zo veel orde en discipline dat het bijna een kleine staat op zich was.

Limburg was eerst een graafschap, maar werd rond 1172 een hertogdom onder keizer Frederik Barbarossa. De vorsten van Limburg hadden bovendien ook nog een hele tijd het hertogdom Lotharingen onder hun hoede. Omdat de laatste hertog, Hendrik, geen erfgenamen achterliet, werd hij in 1293 opgevolgd door hertog Jan I van Brabant. Hoewel hertog Jan dit opvolgingsrecht had aangekocht, braken er weer vijandelijkheden uit tussen Brabant en Gelre. Hij kreeg het hertogdom Limburg met geweld in zijn bezit in de slag bij Woeringen. Bij de belegering van de burcht Woeringen werd de graaf van Gelder gevangengenomen samen met de bisschop van Luik. Ook de graaf van Luxemburg met twee of drie van zijn broers, allemaal bondgenoten van de graaf van Gelder, werden verslagen. Ze lagen dood op het slagveld. De strijd was gestreden. Het hertogdom Brabant en zijn bondgenoten wonnen de slag bij Woeringen. Nadat Hertog Jan zeker was van zijn zege, liet hij de burcht van Woeringen afbreken en met de grond gelijk maken. Vanaf dan is het hertogdom Limburg vreedzaam onder de suprematie van de hertogen van Brabant gebleven. De kronieken van Spanje geven een duidelijke en uitvoerige beschrijving van de kroning van de eerste koning van Portugal, afkomstig uit het hertogdom Limburg, vroeger Neder-Lotharingen genoemd.